

ΜΕΤΟΧΗ

1. Οι μετοχές διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: **επιθετικές ή αναφορικές, κατηγορηματικές και επιρρηματικές.**

Επιθετική μετοχή: εκφέρεται συνήθως με άρθρο, αναλύεται σε αναφορική πρόταση, καταλαμβάνει θέσεις ουσιαστικών και επιθέτων.

- Οἱ ἐκπλέοντες ἐκ τοῦ λιμένος ἔμποροι.(= Οι ἔμποροι οι οποίοι εκπλέουν)
- Οἱ μὴ ὀρθῶς νομίζοντες. (αυτοὶ που δεν ἔχουν σωστή γνώμη)
- Οἱ σφόδρα κινδυνεύσαντες. (αυτοὶ που κινδύνευσαν πολύ)
- Ὁ λέγων = ο ρήτορας, ὁ φεύγων = ο εξόριστος, κατηγορούμενος, ὁ διώκων = ο μηνυτής

Κατηγορηματική μετοχή: μεταφράζεται με: να, ότι, που, εξαρτάται από ρήματα:

- **Συνδεδετικά:** ἑπτὰ ἡμέρας διετέλεσαν διώκοντες τον ἐχθρόν. Οὗτος ἐπιβουλεύων ἡμῖν φαίνεται. Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν. (= κατά τύχη, τυχαία βρισκόταν)
- **Ἐναρξης- λήξης:** Ἀρξομαι λέγων. Παύσασθε ἀμαρτάνοντες. Οὐκ ἔληγε θύων.
- **Αἰσθήσης, γνώσης, μάθησης, μνήμης:** Μέμνημαι ἀκούσας ταῦτα. Γινώσκουσι ἀσθενεῖς ὄντες.
Ἔμαθον Κύρον τεθνηκότα. Ἦκουσε τόν παῖδα ἐλθόντα.
- **Δείξης, αγγελίας, ελέγχου:** Ἐδειξε τοῦτον ἀγαθόν ὄντα. Ἦγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν.
- **Ψυχικού πάθους:** ἔχαιρεν ἀκούων ταῦτα. Οὐκ αἰσχύνομαι λέγων.

Επιρρηματική μετοχή: λειτουργεῖ ως επίρρημα και δηλώνει ὅ,τι και οι επιρρηματικοὶ προσδιορισμοί. Μπορεῖ να εἶναι:

- **Τροπική:** Ἦλθε τόν υἱόν ἔχουσα. (= ἔχοντας ἢ με το γιο της) Ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς γῆς οὐδέν ἀδικήσαντες. (= χωρίς να βλάψουν τίποτα)
- **Χρονική:** Δειπνήσαντες πορεύεσθε. Ταῦτα εἰπών ἐκαθέζετο.
- **Αιτιολογική :** Κινδυνεύσαντες ἀπεχώρησαν. Κερκυραῖοι ὡς νενικηκότες τρόπαιον ἔστησαν (= γιατί, ὅπως πίστευαν, εἶχαν νικήσει)
- **Τελική:** (σε χρόνο μέλλοντα, με ρήματα κίνησης, συχνά με το ὡς) Ἔπλεον πολεμήσοντες. (= για να πολεμήσουν). Παρεσκευάζοντο ὡς στρατεύσοντες. (= για να εκστρατεύσουν)
- **Υποθετική :** Δίκαια δράσας συμμάχους ἔξεις θεούς. (εάν ενεργήσεις δίκαια, θα ἔχεις,.....)
- **Εναντιωματική:** Οὐδέν λέξω ἔχων εἰπεῖν. (= τίποτα δεν θα πω, αν και μπορώ). Πολλοὶ ὄντες εὐγενεῖς εἰσὶ κακοί. (= πολλοὶ αν και εἶναι ἀπὸ καλὴ γενιά, εἶναι κακοί)

2. Το υποκείμενο της μετοχής

Με βάση το υποκείμενό της μια επιρρηματική μετοχή μπορεί να εἶναι **συννημμένη** ἢ **ἀπόλυτη**.

α. Συννημμένη χαρακτηρίζεται μια μετοχή, ὅταν το υποκείμενο της ἔχει και ἄλλη συντακτικὴ θέση μέσα στην πρόταση· π.χ. **Ἐλθὼν** εἰς Δελφοὺς ἔθυσσε τῷ θεῷ (= ἔκανε θυσία στο θεό).

β. Απόλυτη χαρακτηρίζεται μια μετοχή, ὅταν το υποκείμενο της δεν ἔχει ἄλλη συντακτικὴ θέση μέσα στην πρόταση· π.χ. **Δρυὸς πεσούσης** πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται (= ὅταν πέσει η βελανιδιά, κάθε ἄνθρωπος κόβει ξύλα).

ΣΗΜ.:

Η ἀπόλυτη μετοχή βρίσκεται σε πτῶση **γενική** (αν ανήκει σε προσωπικό ρήμα) και σε πτῶση **αιτιατική** (αν ανήκει σε ἀπρόσωπο ρήμα).

Παραδείγματα:

- **Ὁ φεύγων** πόνους φεύγει τιμάς. (επιθετική)
- Ἡ ψυχὴ ἄρχεται **ἀπολείπουσα** τό σῶμα. (κατηγορηματική)
- Καὶ οἱ στρατιῶται **πλέξαντες** στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ. (χρονική)
- Τό δίκαιον **ἔχοντες** σύμμαχον ἐνίκων τοὺς ἐχθρούς. (αιτιολογική)
- Ἔπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον Κερκυραίοις **πολεμήσοντες**. (τελική)
- Ἐπιφαινομένου τοῦ κινδύνου οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφυγον. (γενική ἀπόλυτη εναντιωματική).
- Ἔρχεται τάληθές εἰς φῶς οὐ **ζητούμενον**. (παραχωρητική).
- Ἦκε παρὰ βασιλέως **φέρων** χρήματα πολλὰ (τροπική).
- Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τό ὄρος οὐδενός **κωλύοντος** (γενική ἀπόλυτη, τροπική).
- Ταῦτα ἦν **δημοκρατουμένης** ἔτι τῆς πόλεως (γενική ἀπόλυτη, χρονική).

1. Να βρείτε το υποκείμενο των παρακάτω επιρρηματικών μετοχών και να τις χαρακτηρίσετε ως συνημμένες ή απόλυτες:

- α. Ταύτης τῆς χώρας ἄτε πολεμίας οὐσης ὁ στρατηγός ἐπέτρεψε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι.
- β. Ἐξελθὼν ὁ θυρωρός εἶπε ἡμῖν περιμένειν.
- γ. Φαρνάβαζος περιπλέων τὰς νήσους τοὺς Λακωνικοὺς ἄρμωστας ἐξήλαυνεν.
- δ. Τούτων πραχθέντων τούναντίον ἐγενένητο.
- ε. Ξενοφῶν ἀναλαβὼν τοὺς ἵππεας ἐβόηθει.
- στ. Ἐγὼ περιέρχομαι, πείθων τοὺς νεωτέρους.
- ζ. Οὐ διαφθείρω τοὺς νέους λέγων ταῦτα.
- η. Ξέρξης ἀγείρας (=αφού συγκέντρωσε) τὴν ἀναρίθμητον στρατιάν ἦλθε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.
- θ. Ταῦτα ἐπράχθη Κόνωνος στρατηγοῦντος.
- ι. Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει Κῦρον ὥς ἀποκτενῶν.

2. Στα επόμενα παραδείγματα να βρείτε τις κατηγορηματικές μετοχές, καθώς και τα ρήματα από τα οποία εξαρτώνται. Να βρείτε επίσης αν αναφέρονται στο υποκείμενο ή το αντικείμενο του ρήματος:

- α. Ἐγὼ ἄρξομαι διδάσκων.
- β. Ἀπέδειξα τοῦτον ψευδόμενον.
- γ. Ἐξήγγειλα Ἀγησιλάῳ προσερχόμενον τό στράτευμα.
- δ. Γιννύσκω τοὺς εφόρους χαλεπῶς φέροντας τῷ Φοιβίδῃ. (χαλεπῶς φέρω = οργίζομαι)
- ε. Ὅρῳ οὐδένα τῶν ἀνθρώπων ὄντα ἀναμάρτητον.
- στ. Χειρίσοφος ἔχαιρε ἀκούων σου.
- ζ. Οἱ Θηβαῖοι ἐγνώσαν ἐξαπατημένοι.
- η. Κῦρος ὀρᾷ τοὺς Ἕλληνας νικῶντας.
- θ. Κῦρος πάντων διαφέρων ἐφαίνετο.
- ι. Μένων ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν πλουτεῖν.
- ια. Μη μάθη με ἤκοντα.
- ιβ. Ἡ Βουλὴ ἐτύγχανεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη.
- ιγ. Μένων ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν πλουτεῖν.
- ιδ. Οὐ δίκαια ποιεῖτε εἰς τὴν γῆν τῶν Πλαταιῶν στρατεύοντες.
- ιε. Οὐκ εὐρήσεις πόλεις οὕσας ἄνευ βωμῶν.